08/11/2020

Днес отбелязваме годишнина от кончината на Неврокопския митрополит Борис

Тази година се отбелязват 132 години от рождението и 72 години от кончината на Неврокопския митрополит Борис – духовник оставил дълбока следа в живота на Българската православна църква.

Той се ражда на Димитровден през далечната **1888 г.** в село Гявато, Битолско. Живее скромно и бедно с родителите си. През 1910 г. Вангел Разумов (светското име на митрополит Борис) завършва Цариградската духовна семинария. През време на своето обучение там той получава и стипендия от екзарх Йосиф, който е впечатлен от неговото примерно и смирено поведение. През 1915 г., вече йеродякон, Борис завършва и Богословския факултет в Черновиц. След като през 1917 г. йеродякон Борис е ръкоположен за йеромонах, той започва още по-усърдно да помага на благочестивия народ в неговото духовно израстване и усъвършенстване. Именно заради тази си дейност той привлича вниманието на висшите църковници, които съответно го извикват в София и го отличават с офикията „архимандрит“ и послушанието протосингел на Софийския митрополит, а от 1926 до 1931 година той е ректор на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“.

Неврокопският митрополит Борис е и деен творец, той пише статии за „Църковен вестник“, публикува свои стихотворения и става автор на знаменитата брошура „Кризата в нашето училище“. За тази си дейност при избора му за митрополит проф. Хр. Гяуров ще напише: „*Всеки един народ има нужда не само от политически водачи, но в същото време, и даже повече - от духовни водачи. От такива водачи особена нужда има сега българският народ. Когато новоизбраният Неврокопски митрополит се възкачва на определената му от Божия промисъл катедра, той влиза в числото на тези водачи на българския народ. Предстои му висока, но в същото време тежка отговорна дейност. Досегашната му дългогодишна ползотворна и творческа дейност е добър и сигурен залог, че такава, и даже с още по-бляскави резултати, ще бъде и бъдещата му дейност като митрополит на българската православна Църква. Ние храним пълна надежда, че новоизбраният Неврокопски митрополит Борис със своята дълбока преданост към православната българска Църква и със своята безгранична и самоотвержена обич към своята родина, към българския народ, ще бъде един от първите и достойни духовни водачи на българския народ*“ (*Църковен вестник,* бр. 13, 1935 г.).

Канонически избран през 1935 г., митрополит Борис поема овдовялата Неврокопска епархия. Посрещнат е с голямо въодушевление в епархията от хиляди благочестиви християни. Основана през 1894 г., тя става част от възстановената Българска църква. Митрополит Борис поема отговорността на духовното обгрижване на своите чеда в пределите на богохранимата му епархия. При избирането му за митрополит Борис получава и множество телеграми, както от интелектуалци и общественици, така и от царя. Ето какво казва той в своята телеграма до митрополит Борис по повод избирането му за Неврокопски митрополит: „*Със задоволство научих от Св. Синод на Българската църква за избирането и прогласяването на Ваше Високопреосвещенство за митрополит на овдовялата Неврокопска епархия и бързам да Ви изкажа моите задушевни честитки. Молитствувам Всеподателя Бога да Ви укрепи в новия кириаршески сан, като Ви дарува здраве и дълготрпение и благославя всички Ваши благи начинания за слава на родната ни Църква и за доброто на паството от благодарованата Ви епархия. Царят.*“ (*Църковен вестник*, Разменени телеграми, бр. 13, м. март, 1935 г.).

Почти веднага след встъпването си като митрополит дядо Борис изпраща окръжно писмо до своите пасоми и свещеници в Неврокопска епархия, в което той определя десет основни длъжности на свещеника.

На следващия месец - септември, митрополит Борис изпраща окръжно послание до учителите в Неврокопска епархия. В него той се обръща със сърдечна любов към учителите в епархията. Митрополит Борис не е искал да действа самостоятелно в проповядването на словото Божие, а е искал да прибави в работата си всички възможни начини за възпитанието на младото поколение, а именно двата най-големи и основни фактора - семейството и училището.

Дядо Борис за кратко време прави така, че църковният живот в югозападната българска епархия да процъфти. След освобождението на Вардарска и Егейска Македония са присъединени нови три духовни околии - Зърневската, Царевоселската и Беровската. Освен това към Светиврачката духовна околия е причислена Демирхисарската административна околия, а към Петричката - Струмишката (Път към Голгота. Живот - разпятие пред Божия олтар, с. 11.). Встъпвайки в длъжност той променя и административния център на Неврокопска епархия. Горна Джумая (дн. Благоевград) става църковно-административният център на епархията. След като построява митрополитски дом в Горна Джумая, дядо Борис планира построяването и на архиерейски наместнически църковни домове в Свети Врач (дн. гр. Сандански), Разлог и Петрич, но за жалост, доживява да види построен само дома в гр. Свети Врач.

Но дейността на митрополит Борис не се ограничава само чрез изпращането на послания да ръководи народа и свещенството на Неврокопска епархия - той постоянно е на път, обикаля цялата епархия, служи св. Божествена литургия и най-вече проповядва на всички неврокопчани живото Христово слово.

Всеки човек има свой дар, дар от Бога, който трябва да усъвършенства и увеличава. Даръ, който Бог дава на Неврокопския митрополит Борис, несъмнено е даръ на словото. Един човек изпълнен с искрена и чиста вяра, добродетелен, молитвен и щедър, това е митрополит Борис. Дядо Борис е един от големите умове на своето време. Той знае перфектно църковнославянски, руски, гръцки, немски, френски, италиански, английски,

турски, румънски и унгарски език. Знанието на тези езици му помага да общува с все повече и повече хора, сред които не всички били православни. Той следи постоянно излизането на нови и нови богословски творби в световната богословска мисъл. Митрополит Борис се отличава и по друго от хората в своето време. Освен отлично образован, знаещ и можещ, той преди всичко е и много скромен, нестежателен и проникнат от дълбоко смирение и себеотрицание, истински подвижник.

Митрополит Борис добре е познат на българите, той има множество духовни чеда, сред които миряни, монаси и даже епископи, той е в добри отношения и с всички митрополити и епископи в Българската православна църква.

Неврокопският митрополит Борис е определен от Св. Синод да бъде част от църковната делегация, изпратена в Цариград по повод вдигането на схизмата на Българската православна църква през 1945 година. За участието на дядо Борис в историческата литургия във Фенер научаваме от църковния печат. Там пише: *„Тържествената и историческа църковна литургия бе отслужена от Халкидическия митрополит Максимос, в съслужение с нарочно изпратените от България за водене на преговорите Техни Високопреосвещенства Борис Неврокопски, Софроний Търновски, епископ Андрей, както и на всички гръцки владици в Цариград“* (ЦВ, бр. 9-11, С., 2. III. 1945 г.). В края на богослужението Неврокопският митрополит поздравява Вселенския патриарх Вениамин на гръцки език по повод радостното събитие, а именно вдигането на схизмата. Митрополит Борис е избран и за председател на Народния събор, който се провежда в църквата „Св. София“, за избирането на третия по ред Български екзарх. За екзарх е избран наместник-председателят на Св. Синод Софийският митрополит Стефан (Повече може да прочетете в ЦВ, бр. 4-6, 1945 г.).

На 22 ноември 1948 г. „Църковен вестник“ излиза в траурен вид. Починал е Негово Високопреосвещенство Неврокопският митрополит Борис. Още на първите страници на вестника са поместени надгробните слова, произнесени след опелото на о бозе почившия Неврокопски митрополит. Няколко месеца по-рано екзарх Стефан е подал оставка и наместник-председател на Св. Синод е Доростоло-Червенският митрополит Михаил. За митрополит Борис той казва: *„Голяма и неизразима скръб притиска сърцата ни. Църква и народ горчиво оплакват тежка и невъзвратима загуба. Пред нас лежи бездиханен нашият възлюбен събрат и духовен отец и архипастир - Високопреосвещеният Неврокопски Митрополит Борис. Неочаквано той стана жертва на нечувано в живота на Църквата ни злодейско покушение. Навръх Димитровден - рожденият ден на самия покойник - подир извършване на Св. Божествена литургия, след приобщаване със Св. Христови Тайни и след*

възторжена архипастирска поука към стеклите се в Божия храм богомолци Високопреосвещеният Борис бе убит в с. Коларово, Петричко, от един недостоен и низвергнат от духовен сан свещеник... Да оплачем нашата раздяла със скъпия ни и непрежалим събрат и архипастир. Но и колкото да скърбим за него и да го оплакваме, нека не забравяме, че той не се нуждае от нашите сълзи. Не! Той се нуждае и иска от нас да се окажем верни към ръководните начала на неговото архипастирско служение за преуспяване на Светата ни Църква и на нашия народ..." (ЦВ, бр. 37-38, С., 22. XI. 1948 г.). Накрая словото завършва с: *„Вечная ти памет, достоблажене и приснопаметне, брате наш! Бог да те прости!„*

По повод погребението на митрополит Борис йеродякон Нестор публикува следното стихотворение за него:

Да беше в старост ти склопил очите,

да беше в тиха смърт напуснал нас,

сърцата ни сковала тоя час!

О, твоята душа е отлетяла,

де няма ни въздишка, ни печал,

и в Божите чертози се е спряла,

защото непорочно си живял!

В лития са те срещнали светците,

запяли са и ангелите в хор,

и литургия с тях във висините

отслужил си с небесен омофор!

„Митрополит Борис бе високопросветен архиерей, пламенен родолюбец, предан служител на Светата ни Православна Църква и до последното си издихание верен на нейните канони и вековни традиции. Неговата кончина потопи в скръб цялата Българска Православна Църква„. Дописка в ЦВ от 1948 г.

Автор: Ангел Карадаков

— dobrotoliubie.com